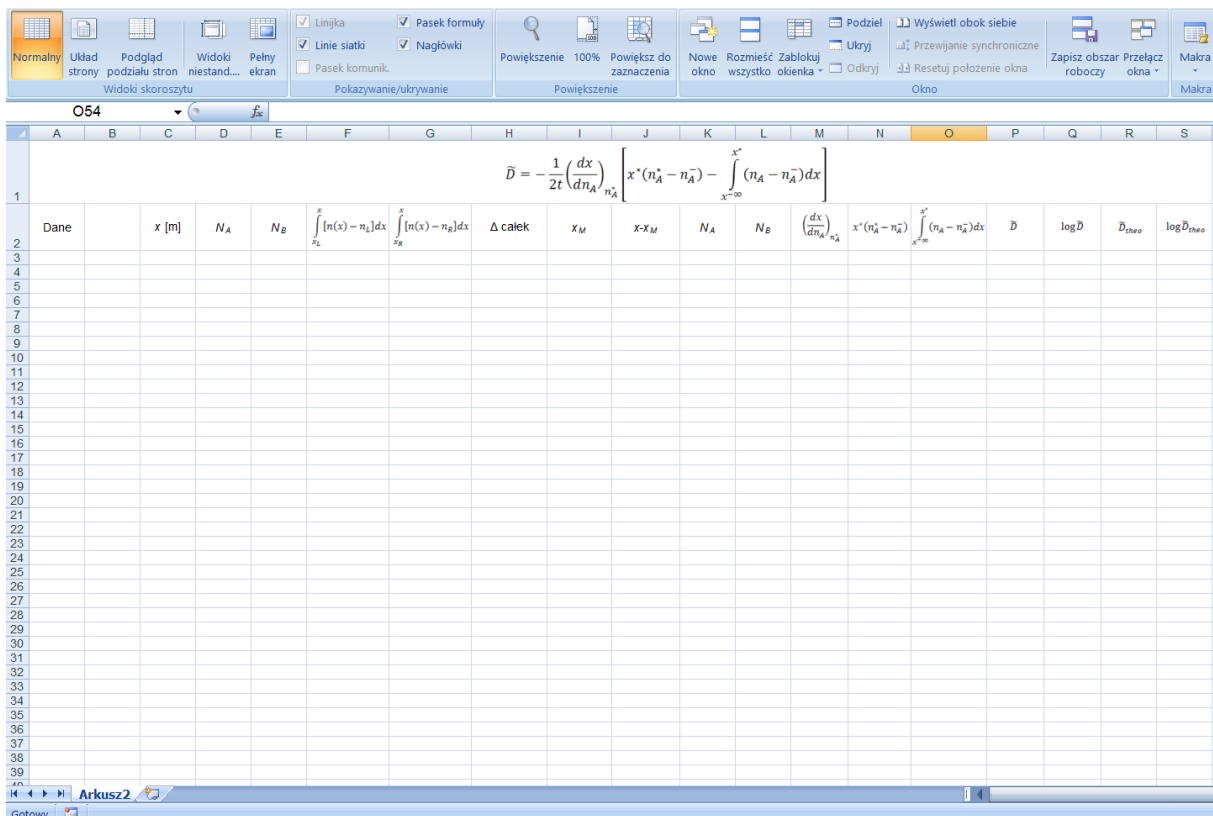
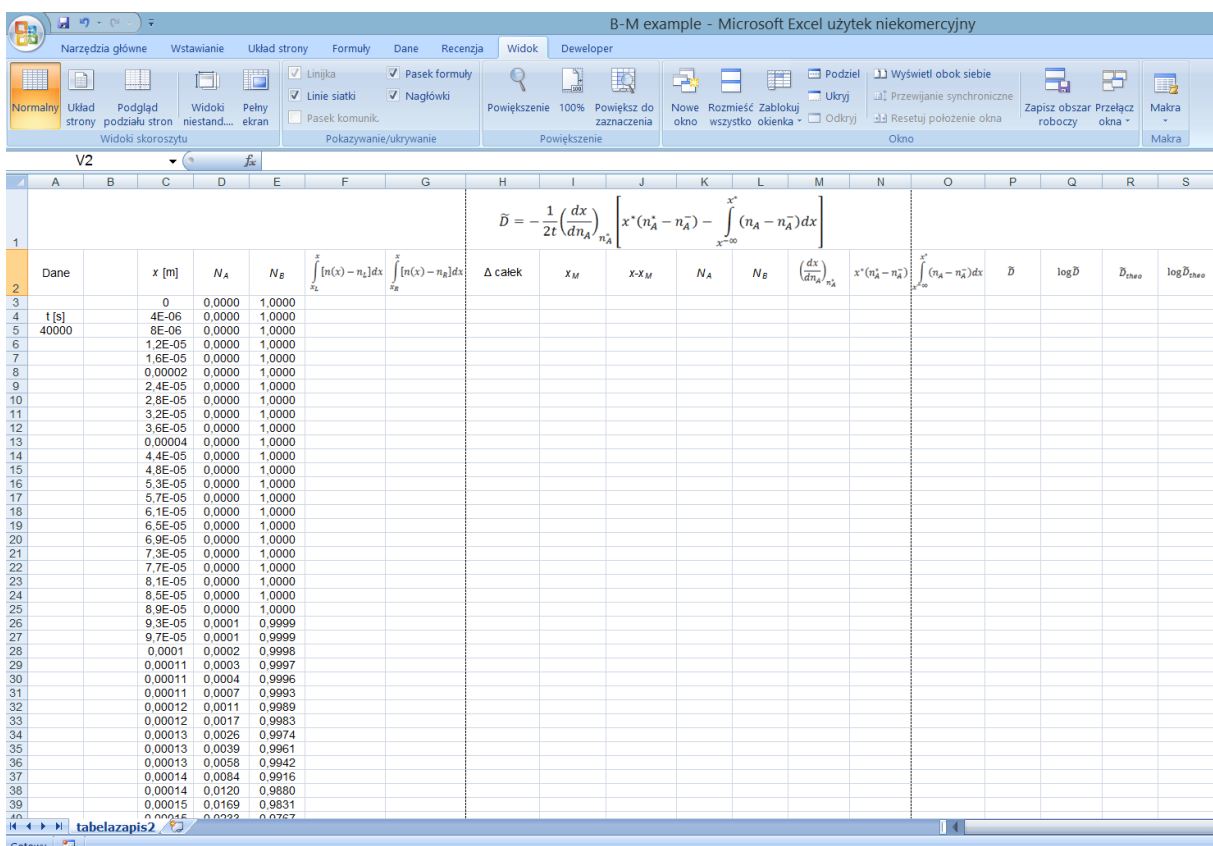

12. Metoda Boltzmana-Matano - wykonanie

1. Pracę zaczynamy z pustym arkuszem:

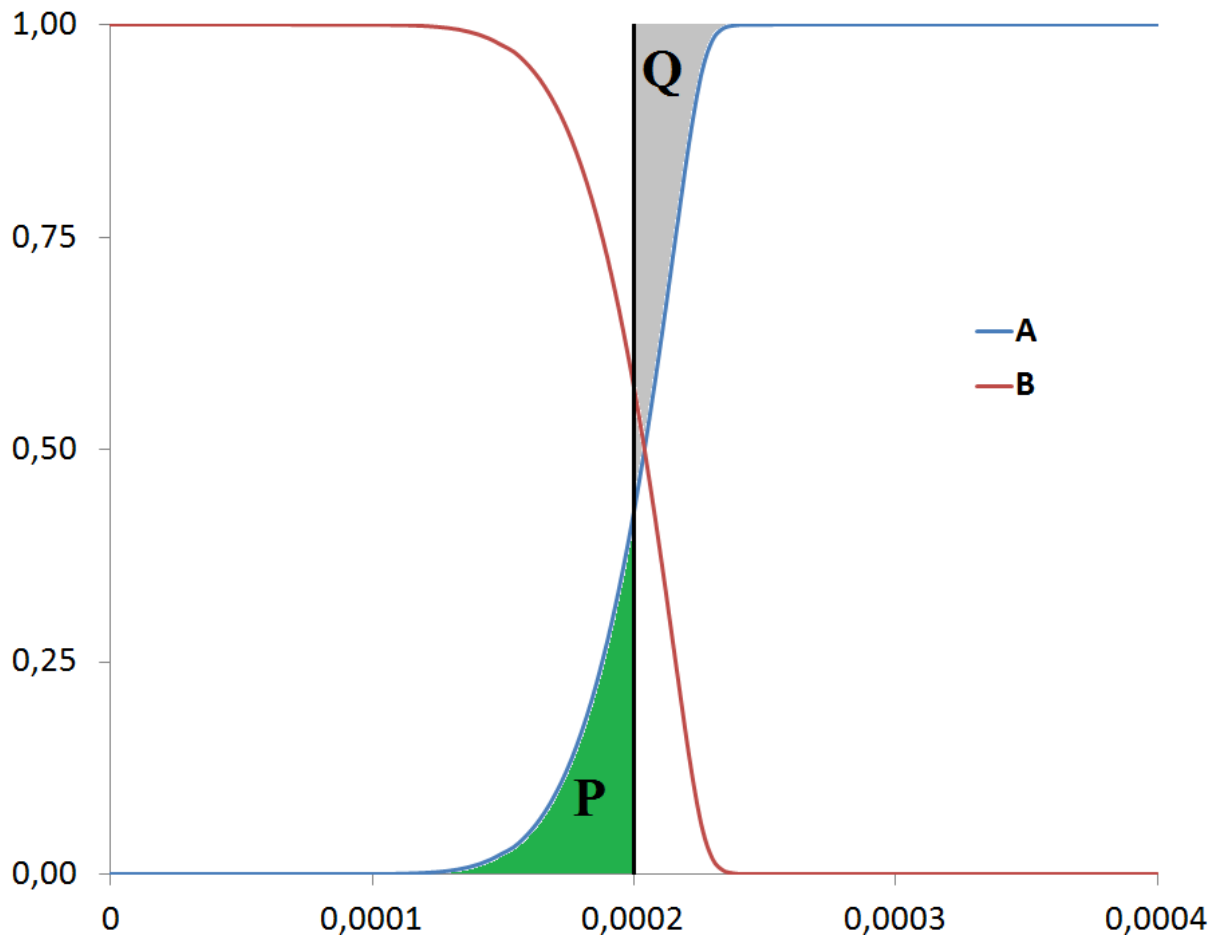
W pierwszym kroku wprowadzamy dane będące wynikiem eksperymentu, czyli wykresy $N_i(x)$:

2. Następnym krokiem będzie wyznaczenie płaszczyzny Matano zgodnie ze wzorem:

$$\int_{-\infty}^{x_M} [c(x) - c_L] dx = \int_{x_M}^{\infty} [c_R - c(x)] dx$$

Oznacza to, iż musimy znaleźć położenie, w którym pola oznaczone literami P i Q są sobie równe:

Aby policzyć pole pod wykresem, oczywiście musimy skorzystać z całki, która musi zostać policzona numerycznie. W tym celu możemy wykorzystać metodę trapezów (omówimy na zajęciach). Po uzyskaniu całek P i Q w całym przedziale wartości x , odejmujemy te wartości od siebie aby znaleźć punkt, w którym są sobie równe:

B-M example - Microsoft Excel użytek niekomercyjny

Narzędzia główne Wstawianie Układ strony Formuły Dane Recenzja Widok Deweloper Projektowanie Układ Forma

Normalny Układ Podgląd Widoki Pełny Widoki skróty Pokazywanie/ukrywanie Powiększenie 100% Powiększ do zaznaczenia Nowe Rozmieść Zablokuj

Wykres 11

$$\bar{D} = -\frac{1}{2t} \left(\frac{dx}{dn_A} \right)_{n_A^*} \left[x^*(n_A^* - n_A^-) - \int_{x^-}^{x^*} (n_A - n_A^-) dx \right]$$

Dane	x [m]	N _A	N _B	∫ _{n_A⁻} ^x (n(x) - n _A ⁻) dx	Δ całek	x _M	x - x _M	N _A	N _B	(dx/dn _A) _{n_A[*]}	x*(n _A [*] - n _A ⁻)	∫ _{n_A⁻} ^x (n _A - n _A ⁻) dx	D̄	log D̄	D̄ _{max}	log D̄ _{max}
2																
3		0	0,0000	1,0000	2,00E-04	2,00E-04	1,9997E-04	-1,9997E-04	0,0000	1,0000	0	0,00E+00	0	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00
4	t [s]	4E-06	0,0000	1,0000	0,00E+00	1,98E-04	1,98E-04	-1,9897E-04	0,0000	1,0000	#DZIELI/0!	0	0,00E+00	0,00E+00	#DZIELI/0!	1E-14
5	40000	0,000008	0,0000	1,0000	0,00E+00	1,92E-04	1,92E-04	-1,9197E-04	0,0000	1,0000	#DZIELI/0!	0	0,00E+00	0,00E+00	#DZIELI/0!	1E-14
6		0,000012	0,0000	1,0000	0,00E+00	1,88E-04	1,88E-04	-1,8797E-04	0,0000	1,0000	#DZIELI/0!	0	0,00E+00	0,00E+00	#DZIELI/0!	1E-14
7		0,000016	0,0000	1,0000	0,00E+00	1,84E-04	1,84E-04	-1,8397E-04	0,0000	1,0000	#DZIELI/0!	0	0,00E+00	0,00E+00	#DZIELI/0!	1E-14
8		0,000020	0,0000	1,0000	0,00E+00	1,80E-04	1,80E-04	-1,7997E-04	0,0000	1,0000	#DZIELI/0!	0	0,00E+00	0,00E+00	#DZIELI/0!	1E-14
9		0,000024	0,0000	1,0000	0,00E+00	1,76E-04	1,76E-04	-1,7597E-04	0,0000	1,0000	#DZIELI/0!	0	0,00E+00	0,00E+00	#DZIELI/0!	1E-14
10		0,000028	0,0000	1,0000	0,00E+00	1,72E-04	1,72E-04	-1,7197E-04	0,0000	1,0000	#DZIELI/0!	0	0,00E+00	0,00E+00	#DZIELI/0!	1E-14
11		0,000032	0,0000	1,0000	0,00E+00	1,68E-04	1,68E-04	-1,6797E-04	0,0000	1,0000	#DZIELI/0!	0	0,00E+00	0,00E+00	#DZIELI/0!	1E-14
12		0,000036	0,0000	1,0000	0,00E+00	1,64E-04	1,64E-04	-1,6397E-04	0,0000	1,0000	#DZIELI/0!	0	0,00E+00	0,00E+00	#DZIELI/0!	1E-14
13		0,000040	0,0000	1,0000	0,00E+00	1,60E-04	1,60E-04	-1,5997E-04	0,0000	1,0000	#DZIELI/0!	0	0,00E+00	0,00E+00	#DZIELI/0!	1E-14
14		0,000044	0,0000	1,0000	0,00E+00	1,56E-04	1,56E-04	-1,5597E-04	0,0000	1,0000	#DZIELI/0!	0	0,00E+00	0,00E+00	#DZIELI/0!	1E-14
15		0,000048	0,0000	1,0000	0,00E+00	1,52E-04	1,52E-04	-1,5197E-04	0,0000	1,0000	#DZIELI/0!	0	0,00E+00	0,00E+00	#DZIELI/0!	1E-14
16		0,000052	0,0000	1,0000	0,00E+00	1,47E-04	1,47E-04	-1,4697E-04	0,0000	1,0000	#DZIELI/0!	0	0,00E+00	0,00E+00	#DZIELI/0!	1E-14
17		0,000056	0,0000	1,0000	0,00E+00	1,43E-04	1,43E-04	-1,4297E-04	0,0000	1,0000	#DZIELI/0!	0	0,00E+00	0,00E+00	#DZIELI/0!	1E-14
18		0,000060	0,0000	1,0000	0,00E+00	1,39E-04	1,39E-04	-1,3897E-04	0,0000	1,0000	#DZIELI/0!	0	0,00E+00	0,00E+00	#DZIELI/0!	1E-14
19		0,000064	0,0000	1,0000	2,00E-12	1,35E-04	1,35E-04	-1,3497E-04	0,0000	1,0000	8	0	0,00E+00	0,00E+00	#LICZBA!	1E-14
20		0,000068	0,0000	1,0000	6,00E-12	1,31E-04	1,31E-04	-1,3097E-04	0,0000	1,0000	4	-1,35E-10	2,00E-12	1,37E-14	-13,88337	1E-14
21		0,000072	0,0000	1,0000	1,40E-11	1,27E-04	1,27E-04	-1,2697E-04	0,0000	1,0000	2	-3,81E-10	6,00E-12	8,85E-15	-14,1644	1E-14
22		0,000077	0,0000	1,0000	3,00E-11	1,23E-04	1,23E-04	-1,2297E-04	0,0000	1,0000	1,3333333	-8,17E-10	1,40E-11	9,87E-15	-14,00565	1E-14
23		0,000081	0,0000	1,0000	5,80E-11	1,19E-04	1,19E-04	-1,1897E-04	0,0000	1,0000	0,6666667	-1,07E-09	3,00E-11	1,07E-14	-13,96989	1E-14
24		0,000085	0,0000	1,0000	1,10E-10	1,15E-04	1,15E-04	-1,1497E-04	0,0000	1,0000	0,3809524	-1,95E-09	6,80E-11	9,47E-15	-14,02658	1E-14
25		0,000089	0,0000	1,0000	2,04E-10	1,11E-04	1,11E-04	-1,1097E-04	0,0000	1,0000	0,2222222	-3,33E-09	2,04E-10	9,81E-15	-14,00814	1E-14
26		0,000093	0,0001	0,9999	3,70E-10	1,07E-04	1,07E-04	-1,0697E-04	0,0001	0,9999	0,1290323	-5,67E-09	3,70E-10	9,74E-15	-14,01139	1E-14
27		0,000097	0,0001	0,9999	6,60E-10	1,03E-04	1,03E-04	-1,0297E-04	0,0001	0,9999	0,0776899	-9,47E-09	6,60E-10	9,84E-15	-14,00708	1E-14
28		0,000101	0,0002	0,9998	1,18E-09	9,90E-05	9,90E-05	-9,8972E-05	0,0002	0,9998	0,047619	-1,54E-08	1,18E-09	9,88E-15	-14,00531	1E-14
29		0,000105	0,0003	0,9997	1,99E-09	9,50E-05	9,50E-05	-9,4972E-05	0,0003	0,9997	0,0290296	-2,47E-08	1,99E-09	9,88E-15	-14,00516	1E-14
30		0,000109	0,0004	0,9996	3,38E-09	9,10E-05	9,10E-05	-9,0972E-05	0,0004	0,9996	0,0187354	-3,88E-08	3,38E-09	9,88E-15	-14,006	1E-14
31		0,000113	0,0007	0,9993	5,69E-09	8,70E-05	8,70E-05	-8,6972E-05	0,0007	0,9993	0,0120846	-5,98E-08	5,69E-09	9,87E-15	-14,0057	9,99E-15
32		0,000117	0,0011	0,9989	9,14E-09	8,30E-05	8,30E-05	-8,2972E-05	0,0011	0,9989	0,0079444	-9,03E-08	9,14E-09	9,87E-15	-14,0056	9,98E-15
33		0,000121	0,0017	0,9983	1,47E-08	7,90E-05	7,90E-05	-7,8972E-05	0,0017	0,9983	0,0053191	-1,34E-07	1,47E-08	9,87E-15	-14,00568	9,98E-15
34		0,000125	0,0026	0,9974	2,33E-08	7,50E-05	7,50E-05	-7,4972E-05	0,0026	0,9974	0,0038281	-1,94E-07	2,33E-08	9,87E-15	-14,00575	9,98E-15
35		0,000129	0,0039	0,9961	3,63E-08	7,10E-05	7,10E-05	-7,0972E-05	0,0039	0,9961	0,0025205	-2,77E-07	3,63E-08	9,86E-15	-14,0061	9,98E-15
36		0,000133	0,0056	0,9942	5,09E-08	6,70E-05	6,70E-05	-6,6972E-05	0,0056	0,9942	0,0017841	-3,88E-07	5,09E-08	9,84E-15	-14,00649	9,98E-15
37		0,000137	0,0084	0,9918	8,39E-08	6,31E-05	6,30E-05	-6,2972E-05	0,0084	0,9918	0,0012862	-5,28E-07	8,39E-08	9,84E-15	-14,0072	9,92E-15
38		0,000141	0,0120	0,9880	1,25E-07	5,91E-05	5,90E-05	-5,8972E-05	0,0120	0,9880	0,0009437	-7,07E-07	1,25E-07	9,81E-15	-14,0084	9,89E-15
39		0,000145	0,0169	0,9831	1,82E-07	5,52E-05	5,50E-05	-5,4972E-05	0,0169	0,9831	0,0007047	-9,27E-07	1,82E-07	9,77E-15	-14,01008	9,85E-15
40		0,000149	0,0233	0,9767	2,63E-07	5,12E-05	5,10E-05	-5,0972E-05	0,0233	0,9767	0,0006023	-1,19E-06	2,63E-07	1,09E-14	-13,9612	9,79E-15
41		0,000154	0,0318	0,9682	4,01E-07	4,74E-05	4,70E-05	-4,6972E-05	0,0318	0,9682	0,0004853	-1,48E-06	4,01E-07	1,08E-14	-13,96528	9,71E-15
42		0,000158	0,0427	0,9573	5,50E-07	4,25E-05	4,20E-05	-4,1972E-05	0,0427	0,9573	0,0003246	-1,79E-06	5,50E-07	9,50E-15	-14,02229	9,62E-15
43		0,000162	0,0564	0,9438	7,48E-07	3,87E-05	3,80E-05	-3,7972E-05	0,0564	0,9438	0,0002588	-2,14E-06	7,48E-07	9,35E-15	-14,02903	9,49E-15
44		0,000166	0,0738	0,9264	1,01E-06	3,50E-05	3,40E-05	-3,3972E-05	0,0738	0,9264	0,0002094	-2,6E-06	1,01E-06	9,18E-15	-14,03704	9,34E-15
45		0,00017	0,0946	0,9054	1,34E-06	3,13E-05	3,00E-05	-2,9972E-05	0,0946	0,9054	0,0001718	-2,84E-06	1,34E-06	8,98E-15	-14,04697	9,15E-15
46		0,000174	0,1201	0,8799	1,77E-06	2,77E-05	2,60E-05	-2,5972E-05	0,1201	0,8799	0,0001429	-3,12E-06	1,77E-06	8,74E-15	-14,05828	8,92E-15
47		0,000178	0,1506	0,8494	2,32E-06	2,43E-05	2,20E-05	-2,1972E-05	0,1506	0,8494	0,0001204	-3,31E-06	2,32E-06	8,47E-15	-14,07234	8,64E-15
48		0,000182	0,1866	0,8134	2,99E-06	2,10E-05	1,80E-05	-1,7972E-05	0,1866	0,8134	0,0001027	-3,35E-06	2,99E-06	8,14E-15	-14,08932	8,32E-15
49		0,000186	0,2283	0,7715	3,73E-06	1,78E-05	1,40E-05	-1,3972E-05	0,2283	0,7715	8,3589E-06	-3,119E-06	3,73E-06	7,77E-15	-14,10881	7,92E-15
50		0,00019	0,2789	0,7231	4,63E-06	1,48E-05	9,97E-06	-9,9724E-06	0,2789	0,7231	7,73E-06	-2,78E-06	4,63E-06	7,34E-15	-14,13455	7,51E-15
51		0,000194	0,3320	0,6680	6,05E-06	1,20E-05	5,97E-06	-5,9724E-06	0,3320	0,6680	6,821E-06	-1,98E-06	6,05E-06	6,85E-15	-14,16441	7,01E-15
52		0,000198	0,3942	0,6058	7,50E-06	9,47E-06	1,97E-06	-1,9724E-06	0,3942	0,6058	6,088E-06	-7,78E-07	7,50E-06	6,30E-15	-14,20058	6,45E-15
53		0,000202	0,4634	0,5368	9,22E-06	7,19E-06	-2,03E-06	2,0278E-06	0,4634	0,5368	5,504E-06	9,398E-07	9,22E-06	5,69E-15	-14,24457	6,33E-15
54		0,000206	0,5396	0,4605	1,12E-05	5,19E-06	-6,03E-06	6,0278E-06	0,5396	0,4605	5,048E-06	3,252E-06	1,12E-05	5,03E-15	-14,29845	6,14E-15
55		0,00021	0,6219	0,3781	1,35E-05	3,52E-06	-1,00E-06	1,0028E-06	0,6219	0,3781	4,723E-06	6,238E-06	1,35E-05	4,32E-15	-14,36496	5,94E-15
56		0,000214	0,7089	0,2911	1,62E-05	2,18E-06	-1,40E-06	1,4028E-06	0,7089	0,2911	4,558E-06	9,944E-06	1,62E-05	3,57E-15	-14,44758	5,72E-15
57		0,000218	0,7974	0,2026	1,92E-05	1,19E-06	-1,80E-06	1,8028E-06	0,7974	0,2026	4,659E-06	1,438E-05	1,92E-05	2,82E-15	-14,54954	5,52E-15
58		0,000222	0,8806	0,1194	2,28E-05	5,48E-07	-2,20E-06	2,2028E-06	0,8806	0,1194	5,382E-06	1,94E-05	2,28E-05	2,14E-15	-14,67005	5,27E-15
59		0,000226	0,9461	0,0539	2,62E-05	2,02E-07	-2,60E-06	2,6028E-06	0,9461	0,0539	7,867E-06	2,462E-05	2,62E-05	1,58E-15	-14,80172	5,14E-15

Gotowy

Widzimy, że pomiędzy komórką H52 i H53 następuje zmiana znaku różnicy obu całek. Z interpolacji liniowej znajdujemy dokładną pozycję x dla której różnica wynosi 0. Wartość ta jest położeniem płaszczyzny Matano (I3).

3. W następnym kroku normalizujemy nasz układ względem położenia płaszczyzny Matano, aby pozostawał w zgodzie z parametrem Boltzmanna, którego używamy w wyprowadzeniach:

$$\lambda = \frac{x - x_M}{\sqrt{t}}$$

Tworzymy w tym celu kolumnę J, w której mamy wartości z kolumny C pomniejszone o wartość x_M. Dla wygody kopiujemy sobie kolumny D i

- kolumna N: $x^*(n_A^* - n_A^-)$ - przemnażamy wartość położenia z kolumny J, przez wartość ułamka molowego danego punktu pomniejszoną o zawartość składnika na lewym końcu (u nas 0)

- kolumna O: $\int_{x-\infty}^{x^*} (n_A - n_A^-) dx$ - kopiujemy całkę z kolumny F

5. Obliczamy współczynnik dyfuzji ze wzoru. Potrzebujemy do tego tylko dane z kolumn M, N i O oraz czas trwania eksperymentu dany w komórce A5